

Atadták a Lóczy Lajos- emlékérmét

A száztt éves Magyar Földrajzi Társaság Székesfehérvárott tanácskozó 35. vándorgyűlése és 106. közgyűlése második munkanapján — kedden — adták át ünnepélyesen a Lóczy Lajos-emlékérmét. A nagy földrajztudósról elnevezett kitüntetést ezúttal dr. Bernáth Tivadar, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem tanszékvezető tanára, dr. Marosi Sándor, a Földrajztudományi Intézet igazgatóhelyettese és dr. Rónai András, a Magyar Állami Földtani Intézet tudományos osztályvezetője kapta kimagasló földrajztudományi tevékenységéért.

Első ízben osztották ki a Kiváló Ifjú Geográfus emléklapot, amelyet ezúttal Kubassek János és Mőga János egyetemi hallgató, valamint Fábri Zsuzsa középiskolás érdemelte ki.

A három napig Székesfehérvárott tanácskozó szakember, s több külföldi egyesület képviselője vesz részt.

Július 4–9

Nemzetközi kórusverseny

Debrecen város legnagyobb szabású kulturális eseményére, a július 4–9. között megrendezésre kerülő Bartók Béla nemzetközi kórusversenyre tizenhat országból tizennyolc külföldi és harminc hazai énekkar jelentette részvételét, s ugyanekkor negyven nemzetközi hírvonalos szakembert is vendégül látnak a magyar karvezetőkön kívül. Az idén tizedik alkalommal megrendezésre kerülő kórusversenyen a wernigerodei (NDK) kórus már harmadszor vesz részt, a tursi (francia) énekkar pedig a legelső, 1961-es versenyen is indult. Csehszlovákiából és Jugoszláviából három-három

kórus érkezik Debrecenbe. A nyugati féltekéről delegált angol, dán, finn, francia, NSZK-beli és svéd kórusok mellett a távoli Fülöp-szigetektől is fogadnak énekkart Debrecenben.

A kórusverseny július 4-én, vasárnap 11 órakor a résztvevő énekkarok felvonulásával kezdődik. Az idén Kodály Zoltán emléke előtt is tiszteleg a nyitóhangverseny, amelyen Durkó Zsoltnak, a városi tanács felkérésére írt Széchenyi oratóriuma és Kodály Psalmus Hungaricus hangzik el.

A díjak odaítéléséről két, hét-hét tagú nemzetközi zsűri dönt.

Kitüntetés

Az Elnöki Tanács a Magyar Néphadsereg fejlesztésében huzamosabb ideig végzett kiemelkedő munkája elismeréseként, nyugalmányba helyezése alkalmából Vörös Csillag Érdemrenddel tüntette ki Simon János ezredest. A kitüntetést Csémi Károly vezér ezredes, honvédelmi minisztériumi államtitkár adta át.

Rába

futóművek

Az idei első félév során 30 ezer futómű készült el a Győri Rába Magyar Vagon- és Gépgyárban. Az autóbusszokba, trolibuszokba, tehérgépkocsikba és más gépjárművekbe beépíthető futóműveket a KGST-integráció keretében gyártja a Rába a hazai, valamint a csehszlovák, lengyel és szovjet autógyárak részére.

Jelenleg a szovjet megrendelés utolsó tételei készülnek, nagy tehérgépkocsikhoz és trolibuszokhoz. Csehszlovák megrendelésre egy módosított típus gyártását is megkezdték, földmunkagépek számára.

Alkotótábor az erdőben

Ásotthalom, Erdőgazdasági Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet. Körülötte 15 hektáros őspark. Immár harmadik esztendője 10 napra otthont ad a megyei rajztanárs stúdió tagjainak és a képzőművészeti körök vezetőinek. A Csongrád megyei Továbbképzési és Módszertani Intézet kezdeményezésére született meg az alkotótábor, ahol lehetőséget kapnak a művészi alkotó munka iránt vágyat érző pedagógusok a szakmai továbbképzésre, az elméleti főkészítésre. A szakörök vezetői, legeredményesebb tagjai pedig ebben a közegben újabb inspirációkat szerezhetnek. Szerencsés vállalkozás volt ez a párosítás, hisz ez a tíz nap arra is alkalmas, hogy erősödjön a kapcsolat a rajzpedagógusok és szakörvezetők között. Oktatás és alkotás egysége a mindennapi iskolai munka elengedhetetlen feltétele a rajzot tanító pedagógusok számára. Ezt segíti elő a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola rajz-művészettörténeti tanszékének támogatása — művésztanárai irányítják az alkotótábor szakmai tevékenységét.

Szabó Antal művészi precíz növényi motívumokkal díszített réztálat évek óta megcsodálhattuk különböző amatőrkiállításokon. A kizombori alkotó tavaly egymaga kalapálta tölgylevelés dísz tárgyait, s az idei tábor első napján is arról álmodozott, hátha akad „tanítványa”. Két fiatal tanárnő — Molnárné Kruszlicz Éva és Gémesné Tóth Anna — nemcsak a mesterség fogásait és az anyagismeret alapjait tanulták meg, de mint elmondták, leckéket vehettek az életszemléletből, emberségből is.

Még pár évvel ezelőtt is egy ilyen nyári alkotótábor jórészt festmények készülték. Örvendetes a műfaji gazdagodás. A tanteremben persze most is születnek ihletett tájképek, sikeres portrék, érzékeny grafikák, de Popovics Lőrinc finom metszésű érmeiket mintáz, Stáner Antal az erdő motívumait menti egy kopjafára, mely az otthont adó iskola parkját díszíti majd, Demeter Ilona interzárképeket készít, mozaikkal próbálkozik.

Papp György grafikusművész, az alkotótábor egyik szakmai irányítója: — Igen figyelemre méltó az a fejlődés, mely nagyon precíz, nánán leírható. Minden este közösen értékeljük a napi munkát. Eleinte néhány megjelölés szigorúknak tűnhetett, de hamar belátta mindenki, hogy csak az őszinte szónak, a szigorú megmértetésnek, a tisztaság munkának van értelme. A

Szabó Antal és rajztanárs „tanítványa”

Nagy László felvételei Székfi Jánosné és Geráné Katona Edit, munka közben

részvevők szorgalma, alkotókedve, vitakészsége nélkülözhetetlen, ez határozza meg a tábor jó hangulatát.

Pataj Miklós, a módszertani intézet munkatársa, a tábor vezetője: — Igazi otthonra találtunk az ásotthalmi szakközépiskolában. A nagyszerű természeti környezet, a szeretetteljes fogadtatás és a nyugodt légkör inspirálja a résztvevőket. A harmadik programunk vége felé nyugodtan kijelenthetjük, hogy a természetes kiválasztódás nyomán egyre magasabb színvonalon dolgoznak a rajztanárok és szakörvezetők, mind jobban összekovácsozódnak a kollektíva.

Tegnap este az ásotthalmi alkotótábor minden tagja bemutatta munkáját, s közösen beszéltek meg az eredményeket, hiányosságokat. Ma, a zárónapon az iskola ebédje műhelygalériává alakul. De az itt készült alkotásokkal bizonyára találkozunk még Makón, a rajztanárok megyei tárlatán, vagy az amatőr alkotók kiállításain. Az ásotthalmi művésztelep legfontosabb célja éppen ebben a műhelyjellegben és kisugárzó erőben keresendő.

Mozaikmesék

A képzőművészeti technikák némileg a hangszerekkel rokoníthatók. Mindegyiknek megvan a maga sajátos anyagi, érzelmi karaktere, a maga specifikus kifejezési területe. A vízfesték talán olyan szelíd és omlékony, mint a furulyaszó. Az olajtechnika sokoldalúsága, virtuozitása ugyanakkor a hegedű képességeivel vetekszik. Nem így a mozaik. Itt már töredzetesebb, feszesebb, áttételesebb az előadás. Erről inkább a vibrafon csengő-bongó hangzására gondolhatok. Lehet, kicsit sántít a hasonlat. Az viszont bizonyos: a mozaik az egyik legősibb, legméltóságtelegesebb, legmutatósebb és legköltségesebb technika. Keves művész jut efféle murális feladatokhoz. Makrisz Zizinek ez mindenesetre sikerült. Róla szól a Corvina műterem legújabb kötete, amelynek ezúttal Aradi Nóra a szerzője.

Makrisz Zizi tehát szerencsés és többé-kevésbé ismert alkotó. Gyakran szerepelt jelentősebb kollektív és egyéni kiállításokon, helyet kapott a Mai magyar rajzművészet összeállításában, nem is szólva mozaik falképeiről (Salgótarján, Karancs Szálló; a Dunajvárosi Vasmű széplaki üdülője; Budapest XI. kerületi házasságkötő terem stb.). Am, ha az alkotó szemléletbeli, stílári törekvéseit kellene tömörebben megfogalmazni, akkor zavarba jönnék. Hisz, éppúgy jellemző rá a természetelvű józanág, mint szürrealis képépítés, aztán a konstruktívabb, drámaibb előadás és a mekkönnyedségű lírai absztrakció. Szó, ami szó: stílus nélküli művészettel van dolgunk, ami persze önmagában nem értékkategória.

De akkor mi? Pusztán egyfajta alkati jellegzetesség, amiből esetenként színvonalas művek is születhetnek? És melyek ezek az esetek, mi van a háttérükben? Nos, a kötet írója természetesen veszi Makrisz sokszínűségét. Inkább a szembeötlő témákat rögzíti, az alkotói módszerekről beszél. Megtudjuk például: miképpen vezet a konkrét élmény,

lejegyzésétől a linó- vagy fametszetekig, majd még tovább, a mozaik látomásokig. Közben minduntalan megszólal a művész is. Az egyik helyen azt mondja: „Nincs bennem és nem is volt semmiféle igény az aktualitásra...” Aradi Nóra pedig sorra-rendre megmagyarázza, miért érdemes a kínai vagy az örmény témájú grafikai sorozat, s miként voltak valóban felhároán hitelesek és időszertiek a személyes tapasztalásból kiszűrődő „Börtön”-metszetek.

A kötet egészében azonban a mozaik falképeken van a hangsúly. A közel-múlt évtizedekben főként ez a kifejezési forma érdekli az alkotót: Aradi tanulmánya is ezeknél a részleteknél a legérdekesebb, legtanulságosabb. Mert szerencsés közelbe kerülünk itt a művészi gyakorlatlaltal, amelyben az anyagfajták kiválasztása, az egyes lapocskák gondos és céltudatos összeillesztése ugyanúgy mértékadó lehet, akárcsak a környezeti elemek, a világítási effektusok számbavétele. Más kérdés, hogy a művek esztétikai értékelését jóformán teljességgel ránk bízva a szerző. Makrisznak természetesen a legutóbb született munkák a kedvesek, és többnyire hihetünk is neki. Ritkán látni ugyanis ilyen áttetsző, kozmikus hatású és derűs színharmóniakat a házasságkötő termék falain. Annál inkább, mivel megjelenik a tárgyiasabb, földhözragadtabb szemléletű alkotások dominálnak.

A Corvina műterem kötetét ugyanakkor a változatos, tartalmas és élvezetes képösszeállítás jellemzi. Ha időnként belefárad az olvasó az egyhangúbb szakmai elemzésekbe, akkor felüdülést találhat a reprodukciók nézegetésében. Most sincs ez másképpen. Érdemes például végigbongészni az örmény hegyek vagy a napfényes, holdvilágos témák alakváltozatait, hiszen az itteni elemények és tanulságok voltaképpen a házasságkötő teremben készített mozaikokban összegeződnek. Aki pedig bizonyoságot akar szerezni a művészi technika különös módszertanáról, az

közelebről is megvizsgálhatja a művek részleteit: az egymásnak felelgető, céltudatosan elrendezett színes mozaiklapocskákat.

Makrisz Zizi tehát figyelemre méltó alkotó, egyszerűsített szerencsés ember. Ennélfogva azon tündököm: vajon milyen mozaikokat csinálna Gyarmathy Tihamér, Bartha László vagy Martyn Ferenc, ha módja volna erre? S az is eszembe jut: a Corvina műterem néhány sikeresebb darabja valahogy elkényeztetett benünket. Nemcsak a közvetlenebb hangot szoktuk meg, hanem a viszonyítások és bizonyítások gazdag, dialektikusabb gyakorlatát. Így aztán meglehetősen különös, hogy a divatos áramlatokkal szemben Makrisz művészete mindössze a tárgyi valóságból kap többszörös igazolást. Pedig a legjobb művek valószínűleg a differenciáltabb, árnyaltabb értékelés próbáját is elbírák. (Corvina műterem, Budapest, 1982).

Szuromi Pál

Külföldre vasúton – forintért

A szocialista vasutak forgalmában érvényes menetjegyeket a jegykiadó helyek érvényes útlevél alapján, forintfizetés ellenében szolgáltatják ki. Az utas értékhatár nélkül bármilyen vonatra válthat nemzetközi menet- és helyjegyet.

Nyugat-európai forgalomban a menetjegyváltásnál fel kell mutatni a kiutazásra érvényes útlevélet. A jegykiadó hely csak érvényes útlevélre szolgáltatja ki az igényelt nemzetközi menetjegyet. A Magyar Nemzeti Bank szabályozása szerint a menetdíjat forintban vagy devizában kell kiegyenlíteni. A kiadott rendelkezések szerint turistautlévéllel és érvényes vízummal rendelkező magyar állampolgárok forint fizetése ellenében, külön devizahatósági engedély nélkül a következő összeg-

határig válthatnak nemzetközi vasúti menetjegyet:

Angliába: 13 ezer forintig;
Ausztriába: 3200 forintig;
Belgiumba: 7700 forintig;
Dániába: 6000 forintig; Finnországba: 12 ezer 800 forintig; Franciaországba: 11 ezer forintig; Görögországba: 4000 forintig; Hollandiába: 8000 forintig; Jugoszláviába: 2000 forintig; Luxemburgba: 6500 forintig; az NSZK-ba: 8000 forintig; Norvégiába: 11 ezer forintig; Olaszországba: 6200 forintig; Portugáliába: 14 ezer forintig; Spanyolországba: 14 ezer forintig; Svájcba: 5900 forintig; Svédországba: 11000 forintig; Törökországba: 4900 forintig; (A között összegek a mindenkori napi árfolyam szerint változnak.)

Fiatal dalosok találkozója

Tíz esztendővel ezelőtt rendezett első ízben fiataloknak dalos találkozót a KISZ KB, a Népművelési Intézet, a Fejér megyei és székesfehérvári városi KISZ-bizottság a fehérvári városi tanács a Velinszky László úttörő és ifjúsági házban, Székesfehérvárott. A találkozó célja, az új dalmozgalom népszerűsítése, eredményeinek áttekintése, a fiatal dalosok tapasztalatcseréje.

Az idei 3 napos találkozó július elsején kezdődik. A résztvevők magyar és külföldi népdalfeldolgozókkal, mozgalmi, forradalmi és közéleti dalok feldolgozásával, megzenésített versekkel, önálló vokális és instrumentális szerzeményekkel, folk, countrydalokkal ver-

senyezhetnek, mert a találkozó egyben minősítő verseny is. Minden együttes, szolista 10 perces, összeállítást tarthat. A bemutatókat szakmai zsűri értékeli. A fehérvári rangos előadásokra számítanak, mert áprilisban és májusban területi bemutatók voltak Budapesten, Békéscsában, Kaposvárott és Miskolcon: a négy városban kiemelkedő produkciót nyújtó együttesek meghívást kaptak a fehérvári jubileumi dalos találkozóra. A programban nem csak éneklés szerepel, szakmai beszélgetés és vitaforum is lesz a műfaj hazai és nemzetközi kérdéseiről. Július harmadikán, gálával ér véget, a sorrendben tizedik, fiatal dalosok találkozója.